

Република България
Президент

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Дх. № 17/К-17/2013

Дата 25.10.2013

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

от Росен Плевнелиев,

Президент на Република България,

по конституционно дело № 17 от 2013 г.

ОТНОСНО: искане на 93 народни представители в 42-то Народно събрание за тълкуване на чл. 72 от Конституцията на Република България

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Президентът на Република България е конституиран като заинтересована страна с Определение на Конституционния съд от 26 септември 2013 г. по конституционно дело № 17/2013 г.

В образуваното дело се иска да се даде задължително тълкуване на чл. 72 от Конституцията на Република България със следните конкретни питання:

1. Изчерпателно ли са изброени основанията в чл. 72, ал. 1, т. 1-4 от Конституцията и могат ли те да бъдат тълкувани разширително?

2. Винаги ли в хипотезите на чл. 72, ал. 1, т. 1-3 от Конституцията трябва да се постанови решение на Народното събрание, респ. на Конституционния съд, както повелява чл. 72, ал. 2 от Конституцията?

3. Решенията на Народното събрание, респ. на Конституционния съд, може ли да имат „обратно действие” или техните правни последици са само за „в бъдеще”?

4. Докато няма решение на Народното събрание, респ. на Конституционния съд, народният представител запазва ли статуса си?

Смятам, че искането е допустимо и изразявам следното становище.

1. Пълномощията на всички народни представители се прекратяват с прекратяване на пълномощията на Народното събрание (Мотиви в Раздел III от Тълкувателно решение на Конституционния съд № 20 от 1992 г., обн., ДВ, бр. 1 от 1993 г.). Индивидуалният мандат на отделен народен представител може да бъде прекратен предсрочно, т.е. преди разпускане на конкретната легислатура. Чл. 72 от действащата българска Конституция предвижда редица индивидуални основания за предсрочно прекратяване на мандата на отделния народен представител. Пълномощията на народен представител могат да бъдат прекратени предсрочно на основания, които имат различна правна природа (Мотиви към Решение № 2 от 1992 г. на Конституционния съд, обн., ДВ, бр. 18 от 1992 г.) и не са изчерпателно изброени в чл. 72, ал. 1 от Конституцията.

Без да са посочени в нормата на чл. 72, ал. 1 от Конституцията, има други основания за предсрочно прекратяване на пълномощията на народните представители, при които не се изисква решение на Народното събрание. В конституционната теория също се поддържа, че изброяването на основанията в ал. 1 на чл. 72 не е изчерпателно. Такива основания, които не са посочени в разпоредбата на чл. 72, ал. 1, например, са: установяване на незаконност на изборите за Народно събрание и установяване на незаконност на избор на народен представител от Конституционния съд - чл. 66 и чл. 149, ал. 1, т. 7 от Конституцията.

В практиката си конституционната юрисдикция също приема, че основанията за прекратяване на пълномощията не са изчерпателно посочени в чл. 72, ал. 1 от Конституцията, без да посочва кои са другите хипотези. В мотивите на свое Решение № 13 от 15 декември 2010 г. по конституционно дело № 12 от 2010 г. Съдът приема, че „прекратяването на пълномощията на Народното събрание прекратява и тези на народния представител. Краят на неговия мандат обаче може да не съвпадне с края на легислатурата. Той може да бъде предсрочно прекратен на индивидуално основание, посочено в чл. 72 от Конституцията, "без изброяването да е изчерпващо", поради това че има уредени и особени хипотези.

2. Пълномощията на народен представител се прекратяват по чл. 72, ал. 1, т. 1-3 от Конституцията с постановяване на решение от Народното събрание, респ. от Конституционния съд. В случаите на т. 1 и т. 2 Народното събрание приема решение, съгласно втората алинея на чл. 72 от Конституцията. Тук обаче следва да се отговори на въпроса необходимо ли е ново решение на Народното събрание за прекратяване на пълномощията на народен представител, след като мнозинството е приело решение за избиране на народен представител на друга държавна служба и след като самият народен представител е направил волеизявление пред Народното събрание, че приема да изпълнява тази друга държавна служба. В този случай считам, че не е необходимо подаване на оставка от народния представител и второ нарочно решение. Така няма да се стигне и до несъвместимост в неговото положение. Приемане на обратното ще създаде правни трудности в дейността на Народното събрание и в статуса на бившия депутат.

Нормата на чл. 72, ал. 2, във връзка с ал. 1, т. 1 се отнася за случаите, в които народният представител не желае да продължи да бъде член на Народното събрание по някаква лична причина, независима от прието решение на Народното събрание. В този случай след изявлението на народния представител чрез подаване на оставка е необходимо решение на Народното събрание, което да констатира наличието на воля и да прекрати неговите пълномощия.

Оправдано е да се изисква подаване на оставка от народния представител пред Народното събрание, когато волята на депутата да заеме друга длъжност е изразена пред различен от Народното събрание орган или когато е избран/назначен от друг различен орган. В този случай е необходимо да има изрично решение на Народното събрание за предсрочно прекратяване на пълномощията на народния представител.

Смятам, че в случаите, когато Народното събрание избира народен представител с конститутивно решение (с изключение на член на Министерския съвет) на друга държавна служба и има изразено съгласие за избора от самия депутат, не трябва да има друг правен акт за предсрочно прекратяване на индивидуалния му мандат. С акта на избор парламентарното мнозинство изразява воля в бъдеще народният представител да изпълнява друга държавна служба. Самият народен представител също е направил изрично волеизявление, полагайки клетва пред Народното събрание, с което приема да изпълнява тази друга служба. Считам, че с приемането на решение органът Народно събрание се

произнася по два въпроса – избор на депутата на друга държавна служба и освобождаването му като член на парламента. С полагането на клетва от избрания на друга държавна длъжност народен представител, той приема, че престава да бъде народен представител и заема другата длъжност.

Противоречи на правната и житейска логика с последващи други нарочни актове да се иска препотвърждаване на изразената вече воля. Приемането на противното означава съзнателно създаване от мнозинството в Народното събрание на несъвместимост относно народния представител, направил волеизявление, че ще изпълнява друга държавна служба. Отстраняването на възникналата несъвместимост ще зависи от волите на мнозинството и на депутата. Това създава предпоставки за нарушаване на Конституцията и действащото законодателство от Народното събрание и/или народния представител, избран на друга длъжност при неподаването на оставка или при неприемането на решение от Народното събрание за прекратяване на пълномощията на този народен представител. Едва ли замисълът на конституционния законодател е бил да създаде предпоставки за нарушение на Конституцията от отделен гражданин или от Народното събрание. Недопустимо е да приемем, че е в духа на Конституцията Народното събрание да приеме решение за избор на лице на определена държавна длъжност, а след това да има възможност да откаже освобождаването му като народен представител и да го постави в положение на несъвместимост. Сигурността и стабилността в конституционната система изискват приемането на конституционносъобразни и непротиворечиви актове. Гласуването на две противоположни по своето съдържание парламентарни решения води до правна несигурност.

3. В случаите на чл. 72, ал. 1, т. 1 и 2 парламентарните решения констатира вече реализиран факт – депозирана оставка на народен представител или влизане в сила на осъдителна присъда за престъпление, извършено от лице, което има статус на депутат. Тези решения ще имат действие за в бъдеще.

Решението на Конституционния съд за установяване на неизбираемост или несъвместимост на народен представител е в резултат на сезиране от оправомощен субект, различен от народния представител. Може да има значителен период от време между възникването на фактите и сезирането на Съда, защото това е възможно през целия мандат на действащо Народно събрание. Решението на Конституционния съд се постановява в интерес на Народното събрание, а не на отделната личност и също ще има действие за в бъдеще.

Както посочих по-горе, нормата на чл. 72, ал. 2, във връзка с ал. 1, т. 1 се отнася за случаите, в които оставката е предпоставка за прекратяване на пълномощията на народния представител. Той не желае да продължи да бъде член на Народното събрание по някаква лична причина, независима от прието решение на Народното събрание.

Решението на Народно събрание, с което парламентът избира свой член на друга държавна длъжност, е основанието за прекратяване на пълномощията му като депутат. По този начин парламентът се произнася по два въпроса – относно избора на народния представител на друга държавна служба и освобождаването му като член на парламента. Това решение също ще действа за в бъдеще.

4. Докато няма решение на Народното събрание, респ. на Конституционния съд, народният представител запазва статуса си. В случаите, когато Събранието е взело решение за избирането на депутата на друга държавна длъжност и самият депутат е изразил волята си да заеме тази друга длъжност с полагане на клетва пред Народното събрание и подписване на клетвен лист, той не запазва статуса си на народен представител. Това е така, защото има две съгласувани волеизявления на парламента и на избрания на друга държавна длъжност.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Моля да постановите решение, като се съобразите с изразеното от мен становище - в съответствие с Конституцията на Република България.

РОСЕН ДЛЕВНЕЛИЕВ
ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ